

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – LISTOPAD 2013

1. 11. ve 21.00 SEČ
15. 11. ve 20.00 SEČ
30. 11. v 19.00 SEČ

Platí na celém území ČR
Pozice planet v mapce
vyneseny k 15. dni
v měsíci.

PLANETY

Merkur – na ranní obloze ideálně ve druhé polovině měsíce

Venuše – na večerní obloze vysoko nad JJZ

Mars – ve druhé polovině noci ve Lvu

Jupiter – viditelný celou noc kromě večera v souhv. Blíženců

Saturn – ve druhé polovině měsíce na ranní obloze

Uran – v první polovině noci v souhvězdí Ryb

Neptun – na večerní obloze v souhvězdí Vodnáře

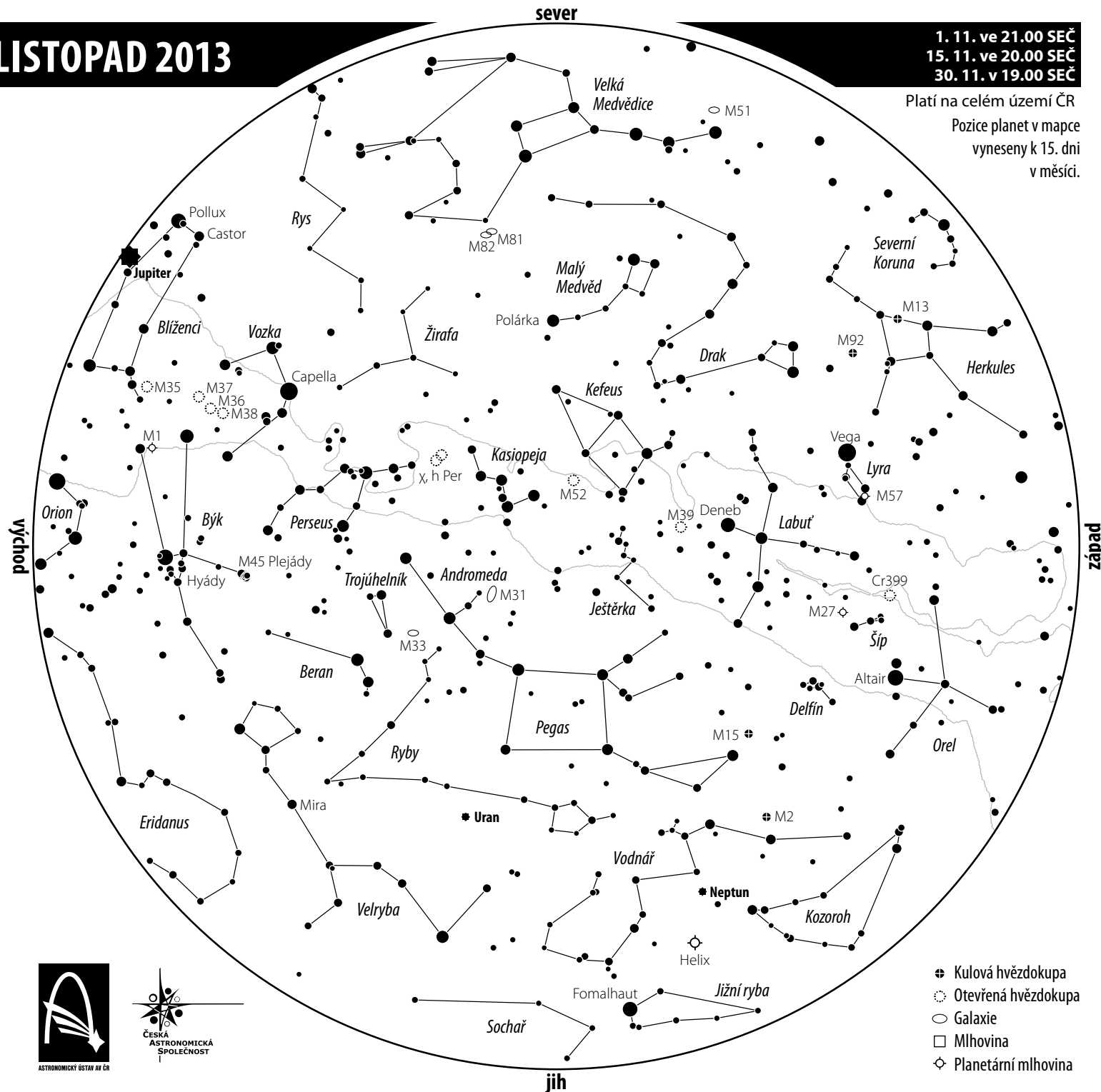
ZAJÍMAVOSTI NA OBLOZE

1. Venuše v největší východní elongaci
1. Asteroid Massalia (20) v opozici se Sluncem
3. Měsíc v novu (12.51 UT)
3. Hybridní zatmění Slunce u nás neviditelné
4. Měsíc v perigeu (nejblíže Zemi – 365 tis. km)
6. Saturn v konjunkci se Sluncem, přesouvá se na ranní oblohu
10. Měsíc v první čtvrti (5.58 UT)
17. Měsíc v úplňku (15.17 UT)
18. Maximum meteorického roje Leonid – hodinová frekvence kolem 20 meteorů za hodinu, letos ale ruší Měsíc krátce po úplňku
18. Merkur v největší západní elongaci – ideální podmínky viditelnosti na ranní obloze
21. Kometa 2P/Encke prochází perihéliem
22. Měsíc v apogeu (nejdále od Země – 405 tis. km)
25. Měsíc v poslední čtvrti (19.29 UT)
26. Saturn v konjunkci s Merkurem na ranní obloze
28. Kometa C/2012 S1 ISON prochází perihéliem

Všechny časové údaje uvedeny ve Světovém čase (UT).

Středoevropský čas (SEČ) = UT+1 h

Aktuální mapky na následující měsíc naleznete volně ke stažení vždy na počátku měsíce na www.astro.cz a www.udalosti.astronomy.cz

ČESKÁ
ASTRONOMICKÁ
SPOLEČNOST

ASTRONOMICKÝ ÚSTAV AV ČR

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – VHODNÉ OBJEKTY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – LISTOPAD 2013

Na večerní obloze září **Venuše**, která je 1. 11. v 9 hodin v maximální východní elongaci a nad obzorem ji můžeme spatřit i během astronomické noci. **Jupiter** lze pozorovat po většinu noci kromě večera v souhvězdí Blíženců a **Mars** ve druhé polovině noci kdy se pomalu přesouvá ze souhvězdí Lva do Panny. Kromě úkazů jupiterových měsíců můžeme dalekohledem pozorovat detaily v atmosféře a přechody Velké rudé skvrny (GRS). Úhlový průměr Marsu je kolem 5" a proto na jeho povrchu moc podrobností nevidíme ani většími dalekohledy. **Saturn** a **Merkur** jsou spolu na obloze ranní. Merkur je 18. 11. ve 4 hodiny v maximální západní elongaci a v tuto dobu nastávají nejpříznivější podmínky tohoto roku pro jeho spatření na ranní obloze. Období jeho nejlepší viditelnosti potrvá od 9. 11. do 7. 12. Koncem měsíce 26. 1. ve 3 hodiny nastává konjunkce Merkuru se Saturnem, Merkur bude 0,3° jižně. Krátce po konjunkci spatříme obě planety ráno nad jihovýchodním obzorem a nedaleko se budou promítat komety C/2012 S1 ISON (kolem 1–2^m???) a 2P/Encke (kolem 7^m).

Vybrané přechody GRS v UT (SEČ = UT + 1 hod.):

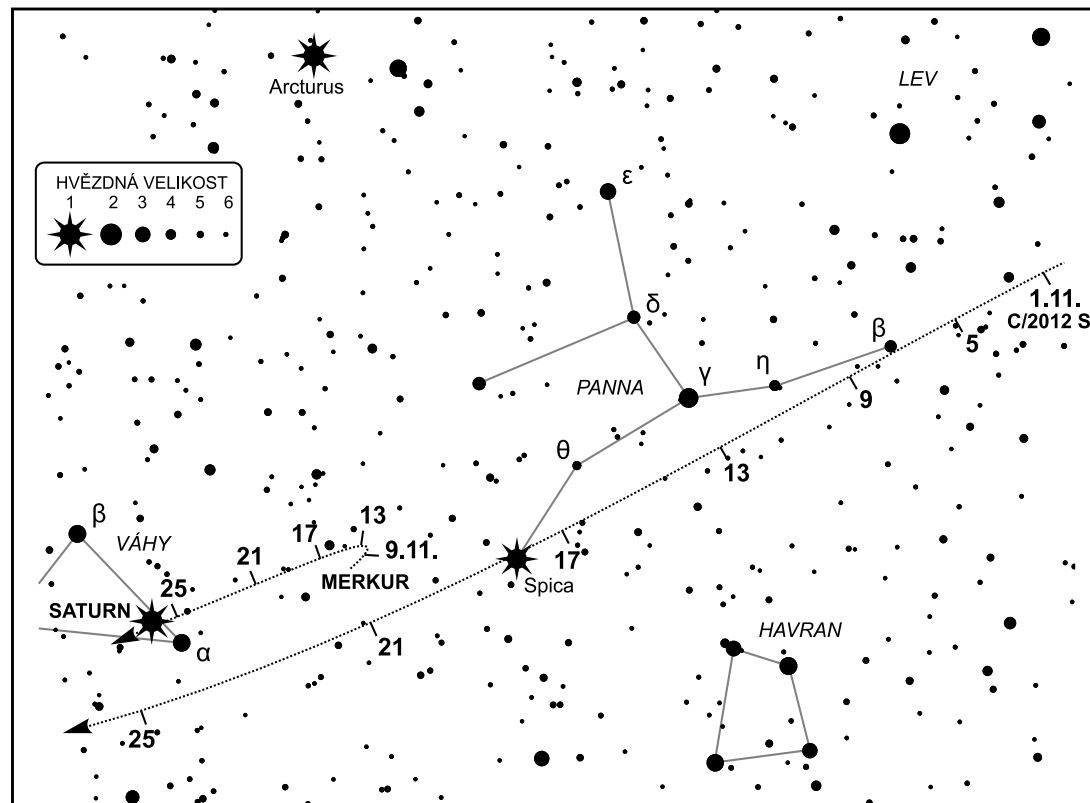
1. 3:12, 23:03; **3.** 4:50 **4.** 0:41, **6.** 2:19, 22:11; **8.** 3:57, 23:49; **10.** 5:36, **11.** 1:27, 21:18; **13.** 3:05, 22:56; **15.** 4:43, **16.** 0:34, **18.** 2:12, 22:04; **20.** 3:50, 23:42; **22.** 5:28, **23.** 1:20, **25.** 2:58, 22:49; **27.** 4:36, **28.** 0:27, **29.** 6:14, **30.** 2:05, 21:56.

Kometa ISON – asi neočekávanější astronomický fenomén tohoto roku je již dosahu malých dalekohledů. Dne 31. 10. ráno byla na příměstské obloze nedaleko srpku Měsíce viditelná i v triedru 10x50 jako drobná mlhavá skvrnka, ve větším triedru 20x80 již byl patrný náznak ohonu, který v plné kráse odhalil velký 125 mm binar. Pohled 16" dobsonem při zvětšení 107x pak ukázal detailně jádro i komu. Pouhým okem

by mohla být pozorovatelná asi od poloviny listopadu 2013 na ranní obloze, kde ji za rozbřesku budou doprovázet planety Merkur a Saturn. Než zmizí z ranní oblohy ke Slunci, mohla by mít jasnost cca 1^m. Při průchodu perihéliem bude vidět v koronografu sondy SOHO a pokud těsný průlet kolem Slunce přežije, mohla by být viditelná i na denní obloze. Hned poté na začátku prosince může na večerní i na ranní obloze předvést nevídané kometární představení. Další informace lze získat např. na webu www.kommet.cz/list.php?c=ison.

Na listopadovém ranním nebi však není pouze kometa ISON, ale v dosahu triedrů hned další tři jasné komety – **C/2013 R1 (Lovejoy)**, **2P/Encke** a nedávným outburstem prošlá **C/2012 X1 (LINEAR)**. Podrobnější informace a vyhledávací mapky naleznete na webu www.kommet.cz/list.php?c=kometry.

Mapka zobrazuje dráhu komety ISON na ranní obloze v listopadu 2013. Dále je vynesena dráha Merkuru a pozice Saturnu.

Měsíce Jupiteru – listopad

